

BEVEZETÉS

Elméleti megalapozás: A témát megkaptuk a tanító nénitől, utána gondolkodtunk rajta, hogy a korosztálynak milyen kérdésekkel lehetne felvezetni az alábbi témákat. A kérdéseket próbáltuk saját korábbi tapasztalatok alapján összeállítani.

Források: Az én világom 3. tanmenet - irodalomlistával

Források: videó és képek internetről

Eszközök kivetítő, szókártyák, boríték, füzet

A hely előkészítése, ahol a foglalkozást tervezik: 4 csoportnak megfelelően, a teremben található 4 asztalhoz ültetjük őket.

ÓRATERV
A pedagógus neve: Sz. A., K. B., G. A., K. A. Harmadéves tanító szakos hallgatók
Tantárgy: ERKÖLCSTAN
Osztály: 3. oszt
Az óra témája: Én magam – Hősök és példaképek
Az óra cél- és feladatrendszere: <u>Fejlesztendő attitűd:</u> A segítségnyújtást igénylő helyzetek felismerése. Közös erővel történő segítségnyújtás tervezése. Döntési nehézségek, dilemmák felismerése, nézőpontváltás gyakorlása <u>Készségek, képességek:</u> empátia, tolerancia, mérlegelőképesség, <u>Tanítandó ismeretek (fogalmak, szabályok, stb.):</u> Segítség, probléma, hiány, nehézség, szükség, összefogás, közösség, önkéntes, iskolai közösségi szolgálat, szervezet. <u>Elérendő fejlesztési szint, tudásszint megnevezése:</u> A gyerekek nyitott gondolkodásra való nevelése, mások elfogadása, megértése.
Tantárgyi kapcsolatok: olvasás, környezetismeret

Idő	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
		Módszerek	Munkaformák	Eszközök	
2'	<p>1. Asszociatív írás: Az osztályt 2 csoportra osztjuk. Az egyik csoportnak a segítségkéréssel, a másik csoportnak a segítségnyújtással kapcsolatosan kell 1 percen keresztül írniuk, mindent, ami az eszükbe jut. Az egy perc letelte után meghallgatunk pár diákot, hogy miket írtak. A sokat által leírt szavakra, kifejezésekre rákérdezzük, hogy kapcsolódik-e hozzá személyes élmény, ha igen, mesélik el.</p>	munkáltatás	egyéni	füzet	
<p>Reflexió: A gyerekek kérdezték, hogy szavakat, kifejezéseket, vagy mondatokat kell-e írniuk, ezt nem mondtuk nekik. Voltak, akik egyből elkezdtek írni, voltak, akik gondolkodtak, hogy mit lehet ide írni, aztán mondtuk nekik, hogy bármit, sőt, mindent, ami az eszükbe jut, most nyugodtan leírhatják, nem kell gondolkodniuk. Ez volt a legfurcsább a gyerekek számára, hogy olyan feladatot kaptak, ahol nem kellett gondolkodniuk. Miután letelt az egy perc, sokan felolvasták, amiket írtak, voltak akik emberi tulajdonságokat írtak, voltak akik élethelyzeteket.</p>					
10'	<p>2. Videó lejátszása + beszélgetés a látottakról: A videóban felmerülő szituációkról való véleménykifejtés. Saját tapasztalatok felidézése.</p>	szemléltetés	egyéni	kivetítő, internet	A videó címe, ami alapján youtube-on megtalálható: Böyle Bir Hayat Istiorum
<p>Reflexió: A videót kifejezetten az órához kerestük. Kíváncsiak voltunk, a gyerekek milyen következtetéseket vonnak le a videó láttán. A videó lejátszása közben is voltak spontán reakciók a videóra, nem is kértük őket, hogy csendben nézzék végig. Közben is minél több gondolatot kimondanak, annál több minden lesz, amit megbeszélünk.</p> <p>Közben kimondta az egyik kislány, hogy most az fog segíteni valakinek, akinek az előbb segítettek. A szituációk többségét megértették, amikor a hajléktalan a lány után futott, hogy visszaadja neki a telefonját, láthatóan meglepődtek a gyerekek, de megjegyezték, hogy de aranyos.</p> <p>Megkérdezték, hogy annak a néninek, aki egyedül ül, miért adott virágot a lány. Visszakérdeztünk, hogy ők mit gondolnak, miért adhatott neki virágot? Ötletelgettek a gyerekek, hogy lehet azért mert a néni szomorú volt, vagy mert egyedül volt, biztos nem jött el a találkozóra valaki, vagy mert rossz hírt kapott, miközben kávézott.</p> <p>Kitértünk rá, hogy velük előfordult-e már, hogy valakinek segítettek, aztán pedig nekik segített valaki? Volt, akivel igen, volt, akivel még nem.</p> <p>Időben itt kicsúsztunk a tervezetből, ugyanis rengeteg téma előkerült. Például, hogy mit lehet tennünk, ha találunk egy telefont? A gyerekek közül volt, aki azt mondta, hogy fel kell hívni a telefont, és csak ezután értette meg, hogy azt a telefont már nem a gazdája fogja felvenni. Megbeszéltük, hogy kell keresni a telefonkönyvben az „anyu” vagy „apu” jegyzéket, és azt a telefonszámot kell felhívni. Felmerült, hogy manapság kódokkal vannak lezárva a</p>					

telefonok, mi a teendő, ha nem tudunk telefonszámot kinézni belőle. Volt, aki azt mondta, vissza kell tennünk oda, ahol találtuk, mert biztos ott fogják keresni. Felhívtuk rá a figyelmet, hogy az illető nem biztos, hogy tudja, hogy hol hagyta el a telefonját. Abban maradtunk, hogy közeli rendőrségre kell bevinni, ők majd tudják mi a teendő.

Hasonló probléma merült fel, ha valaki pénztárcát talál, iratokkal, vagy iratok nélkül. Ha iratokkal, akkor egyértelmű volt számukra, hogy mit kell tenni, ha iratok nélkül, akkor már nem voltak biztosak abban, hogy rendőrségre kell bevinni. Szóba került a közösségi oldalak használatára, hogy manapság ha valaki elveszt, vagy talál valamit és szeretné visszajuttatni a tulajdonosához, ezek az oldalak segíthetnek a keresésben.

Volt szó arról is, hogy a hétköznapi életben mi milyen szituációkkal találkozhatunk még, amikor segítséget kérhetnek tőlünk. Erre volt egy példa, hogy ha egy vak odajön hozzánk segítséget kérni. Tisztáztuk, hogy egy nem látó ember valószínűleg nem fog odajönni hozzánk, nekünk kell körültekintően közlekednünk, és meglátnunk, ha valaki segítségre szorul.

Mindennapi nehézségek közé sorolták, hogy ha egy vak elmegy bevásárolni. Azt mondták, hogy a segítő kutyusokat be sem lehet vinni a boltokba. Tisztáztuk, hogy a segítségre kiképzett kutyákat mindenhol be lehet vinni, hiszen nélküle az ember tehetetlen lenne. A gyerekek elgondolkoztak azon, hogy milyen nehéz lehet egy látássérültnek egy egyszerű bevásárlást megtenni. Rácsodálkoztak, hogy milyen nehéz lehet neki kitalálni, hogy hol van a tejfő, a tej, a víz, mire mindent megtalál.

Rengeteg élethelyzet jutott az eszükbe, és szerencsére ezeket meg is osztották velünk.

10'	<p>3. Csoportos szituációk 4 csoport kialakítása. A csoportok feladata: szituációk előadása. A szituációk kitalálására 2 percük van a csoportoknak!</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. csop.: A barátodnak szüksége van segítségre! 2. csop.: Anyukádnak segítened kell otthon! 3. csop.: Egy idegen segítséget kér tőled! 4. csop.: Egy állatvédő szervezetnek szeretnél valamilyen formában segíteni! <p>A szituációk eljátszása után a csoportoknak meg kell fogalmazniuk, mi lehetett a másik csoport szituációs mondata! Megkérdezni a gyerekeket: Ki milyen más befejezést adna ezeknek a történeteknek?</p>	cselekedtetés	csoportos	szövegkártyák	<p>– a csoportok a szituációkat szókártyán kapják meg. – 3.csoport: a szituáció után fontosnak tartjuk kitérni az idegen és idegen közötti különbségekre. Pl.: ha egy gyermeknek van segítségre szüksége az utcán, lehetőleg ne egy járókelőhöz vagy egy ott álldogáló emberhez menjen oda, hanem egy bolti eladóhoz, egy bkk ellenőrhöz, stb.</p>
-----	---	---------------	-----------	---------------	--

Reflexió: A másfajta befejezésekre nem tértünk ki, nagyon jól sikerültek a szituációk. Egy csoportban volt kis feszültség a feladat kitalálása közben, nem jutottak dűlőre, hogy ki melyik szerepet játssza el.

Az egyik csoport előadása szerint, ahogy az anyuka megjegyzi, hogy de jó lenne, ha valaki segítene neki a mosogatásban – hárman ugrottak fel

segítőképpen. A szituáció után megkérdeztük, hogy ez mennyire életszerű, hogy ha otthon az ő anyukájuk kér valamit, tényleg egyből rohannak segíteni? Mosolyogva megjegyezték, hogy hát azért nem.

Ebben a feladatban nehéz volt tartanunk az időt, több kellett nekik a megbeszélésre, és utána még a szituációkhoz kapcsolódó saját élményeikről is beszéltünk.

Rengeteg kérdés felmerült bennük, például mit kell tenni, ha látnak egy összeesett embert az utcán.

Itt már éreztük, hogy a tervezett képek közül nem lesz idő mindre, de végül mind szóba került, csak előbb, mint terveztük.

15'	<p>4. Képek kivetítése + beszélgetés:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A segítő szervezetek funkcióinak megbeszélése (tűzoltóság, rendőrség, mentő). 112 nemzetközi segélyhívószám létezésére, fontosságára való figyelemfelhívás (tudjon segítséget kérni egy gyermek akkor is, ha hirtelen nem tudja, hogy melyiket kell hívni a 3 segélyhívószám közül). Teendők különböző eredetű balesetek esetén. 2. Kutyas képek: állatvédelem fontosságára való figyelem felhívás. Az állatok nem mindig tudnak segítséget kérni, de ez nem jelenti azt, hogy nincs emberi segítségre szükségük. Állatvédő szervezetek. Amikor az embernek van állati segítségre szüksége (pl. vakvezető kutyák). 3. Hajléktalanok, koldusok megítélése. Kérdések: Te szoktál pénzt illetve ételt adni hajléktalanoknak? Mi alapján döntöd el, hogy kinek adsz és kinek nem? Honnan tudhatjuk, hogy valakinek tényleg szüksége van segítségre, vagy sem? stb... 	szemléltetés, beszélgetés	frontális	kivetített képek	Pl.: tűzoltóautó, mentőautó, rendőrautó, segélyhívó telefonszámok, állatmentések, baleset, koldus, stb.
-----	--	------------------------------	-----------	------------------	---

Reflexió: Kivetítettük az első képet, amin a mentő, rendőr, tűzoltó képe szerepelt és a segélyhívó telefonszámok.

Beszéltünk róla, hogy mik azok a fontos dolgok, amiket el kell tudnunk mondani a telefonba a diszpécsernek, ha segítséget kérünk. Beszéltünk arról, hogy ha valaki eszméletlenül van, vagy ha eszméletlen, mi a teendők. A gyerekek nagyon aktívak voltak, el is kezdtek ötletelni, hogy milyen helyzetekkel találkozhatnak a mindennapokban.

Ezzel a feladattal fejeztük be az órát. Megköszöntük nekik a sok őszinte véleményt, és a rengeteg értékes gondolatot.

Az óra legvégét végül egy kivetített idézettel zártuk, amit felolvastunk: „Egy ember soha nem magányos, ha érdeklődik egy másik ember sorsa.”
 A gyerekek még erre is reagáltak volna, mondtuk nekik, hogy mi is tudnánk még beszélgetni a témáról, de sajnos kicsöngettek.
 Óra után az egyik kislány odament a tanító nénijükhöz, és mondta neki, hogy ez egy nagyon jó óra volt. A tanító néni mondta neki, hogy ezt mondja el nekünk is, oda is jött. Azt válaszoltuk, hogy örülünk, hogy jól érezte magát. Mi is jól éreztük magunkat.

6'	<p><u>6. Segítséget kérni nehéz?</u> Szerinted segítséget kérni könnyű, vagy nehéz? Volt-e már olyan, hogy próbáltál valamit megcsinálni, de nem tudtad egyedül? Milyen volt érzés volt ezt felismerni (hogy segítségre van szükség) Te voltál-e már olyan helyzetben, amikor nehezedre esett segítséget kérni? Ha igen, miért? Volt-e már olyan, hogy nehezedre esett segíteni valakinek? Volt-e már olyan, hogy szíved szerint nem segítettél volna, de kötelességednek érezted?</p>	beszélgetés	frontális		
2'	<p><u>7. Összefoglalás:</u> Volt-e olyan téma a mai órán, amiről még senkivel nem beszélgettél?</p>	beszélgetés	frontális	-	-